

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»
Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація наукових досліджень

Освітня програма «Науки про Землю»

Спеціальність 103 Науки про Землю

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри географії та природознавства
Протокол № 1 від “15” вересня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Організація наукових досліджень
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Викладач (-і)	доцент Закутинська Ірина Іванівна
Контактний телефон викладача	+380972272057
Е-mail викладача	zakutynskairina@gmail.com
Формат дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	щотижня
2. Анотація до курсу	
Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Організація наукових досліджень» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки Бакалаври за напрямом підготовки Освітня програма 103 Науки про Землю Галузь знань 10 Природничі науки	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: формування сучасного наукового світогляду, вироблення навиків проведення науково-дослідницької роботи в географічних дослідженнях.</p> <p>Завданнями вивчення навчальної дисципліни є: сформувати уявлення про основні концепції методології науки, роль особистості вченого у процесі формування наукової школи, інформаційну базу наукового дослідження в географії.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - принципи наукового дослідження в географії; - визначення об'єкту, предмету, мети, завдань дослідження; 	

- етапи наукового дослідження в географії;

- типи наукових звітів;

Вміти:

- вибирати та формулювати проблему дослідження;

- шукати необхідну наукову інформацію;

- обирати методологічну основу географічного дослідження

- реферувати літературні джерела;

- брати участь в науковій дискусії;

- формулювати об'єкт і предмет дослідження;

- формулювати і перевіряти наукові гіпотези;

- формувати комплекс методик для дослідження обраного предмету;

- збирати емпіричні дані;

- проводити обробку та інтерпретацію емпіричних даних;

- оформлявати наукові звіти;

- представляти результат дослідження на наукових конференціях та семінарах.

4. Компетентності

➤ Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності предметної області наук про Землю або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та антропогенних об'єктів та процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних та за умовами недостатності інформації.

➤ Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

➤ Здатність діяти на основі морально-етичних аспектів досліджень і необхідності інтелектуальної доброчесності, а також професійних

правил поведінки.

- Знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему.

5. Результати навчання

- Застосовувати моделі, методи і дані фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних процесів формування і розвитку геосфер.
- Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи у науках про Землю та застосовувати їх при міжпредметних аналізах.
- Знати правові основи взаємовідносин між споживачами метеорологічної інформації та фахівцями з Наук про Землю

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 3 кредити ECTS, 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VI	103 науки про Землю	III	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Загальні аспекти наукових досліджень. 1. Роль, місце і значення науки для суспільства; 2. Наукова картина світу; 3. НДР та науковий потенціал України; 4. Форми	Лекція/пр	1,2,4,6,8, 15 (12,13).	4	5	згідно розкладу

підготовки наукових кадрів. 5. Мета і завдання курсу; 6. Зв'язок курсу з іншими науками.					
ТЕМА 2. Методологія та методи наукового дослідження. 1. Основні функції науки. 2. Деякі теоретичні аспекти наукових досліджень. 3. Методологія наукового дослідження; 4. Наукові методи та їх систематика; 5. Загальна схема наукового дослідження	Лекція/пр	1,2,3,7,9,10,11 (4,12,13)	4	5	згідно розкладу
ТЕМА 3. Напрямки і методики наукових досліджень. 1. Вибір теми дослідження; 2. Конкретизація проблеми дослідження; 3. Методика дослідницької роботи; 4. Основні напрями досліджень в сучасній географічній науці	Лекція/пр	1,3,5,7,9,13,15,18 (4,10,12)	4	5	згідно розкладу
ТЕМА 4. Організація роботи в процесі	Лекція/пр	2,3,5,7,9,13,15,18 (12)	4	5	згідно розкладу

<p>дослідження 1. Організація роботи дослідника; 2. Підготовка до дослідження; 3. Планування і проведення робіт; 4. Види навчально-дослідницьких робіт</p>					
<p>ТЕМА 5. Інформаційна база наукових досліджень. 1. Види джерел інформації; 2. Аналіз вихідної інформації і методик роботи з літературними джерелами; 3. Галузева науково-технічна інформація</p>	Лекція/пр	6,7,11,13 (12)	4	5	згідно розкладу
<p>ТЕМА 6. Пошук та опрацювання наукової інформації. 1. Складання плану дослідження; 2. Етапи проведення досліджень; 3. Науковий колектив – першооснова формування наукової інформації</p>	Лекція/пр	6,7,11,13 (12)	4	5	згідно розкладу
<p>ТЕМА 7. Оформлення матеріалів дослідження. 1. Обробка матеріалів дослідження; 2. Оформлення результатів</p>	Лекція/пр	6,7,11,13 (12)	4	5	згідно розкладу

дослідження; 3.Літературна обробка тексту					
ТЕМА 8. Організаційні аспекти наукової діяльності. 1. Наукові колективи та наукові школи, та їх роль у розвитку науки. 2. Організація роботи в науковому колективі. 3. Моральна відповідальність вченого.	Лекція	3,5,13,15 (10)	2	5	Згідно розкладу

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, лабораторних, індивідуальних занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній шкалі («відмінно» - 5, «добре» - 4, «задовільно» - 3, «незадовільно» - 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи. Модульний контроль (сума балів за окремих змістовий модуль) проводиться (виставляється) на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля. Завданням модульного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу (теми), вироблення навичок проведення розрахункових робіт, вміння вирішувати конкретні ситуативні задачі, самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислювати зміст даної частини дисципліни, уміння публічно чи письмово подати</p>
-----------------------------------	---

	<p>певний матеріал. Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі екзамену. Екзамен – форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Підсумкова письмова робота виконується у формі тестових завдань з вибором правильної відповіді. Кількість тестових завдань – 25.</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Семінарські заняття вимагають від студентів дотримання певного рівня відповіді, яка передбачає як опору на лекційний матеріал, так і використання рекомендованої літератури та інших додаткових джерел інформації.</p> <p>При оцінюванні відповідей враховується також рівень теоретичної підготовки, розуміння причинно-наслідкових зв'язків, володіння понятійним апаратом.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Студент допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру він за змістові модулі набрав сумарно 25 балів і вище. Студент не допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру він за змістові модулі набрав менше 25 балів. У цьому випадку студенту у відомості робиться запис «не допущений» і виставляється набрана кількість балів. Допускається, як виняток, з дозволу декана факультету за заявою, погодженою з відповідною кафедрою, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі. Напередодні екзамену</p>

	викладач подає доповідну декану про недопуск студентів академічної групи (груп). Відмітка про недопуск у відомості робиться при наявності розпорядження декана.
--	---

8. Політика курсу

Протягом семестру для перевірки знань студентів та контролю за самостійною роботою студента застосовують письмові роботи, підготовка презентацій та оцінки за виконані індивідуальні завдання. Проміжний контроль включає проведення контрольних завдань. Максимальний бал, який студент може отримати за всіма видами контролю – 100 балів, він складається із проміжних модулів (з врахуванням оцінок за лабораторні роботи) та підсумкового модуля. Студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю. Вважається шахрайством копіювання іншого тесту, підглядання в роботу іншого студента, списування, використання підручника, зошита чи мобільного телефону під час написання модульної, підсумкової роботи чи захисту лабораторної роботи, використання шпаргалок, дозволяти іншим копіювати вашу роботу. У кінці семестру підраховується рейтинг за поточними видами контролю і підраховується загальний рейтинг, який переводиться в оцінку у відповідності до шкали оцінювання.

9. Рекомендована література

1. Алаев З.Б. Социально-экономическая география: понятийно-терминологический словарь. - М.: Мысль, 1983. - 350 с.
2. Голиков А.П., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Вступ до економічної і соціальної географії. - К.: Либідь, 1997. - 320 с.
3. Грищенко І.М. Основи наукових досліджень: Навч. посібник/І.М.Грищенко, О.М.Григоренко, В.О.Борисейко. – К.: Київ.нац.торг.-екон.ун-т, 2001.-186 с.
4. Добров Г.М. Наука о науке (введение в общее науковедение). - К.: Наукова думка, 1970.-
5. К. Кілінська. Науково-дослідна робота студентів в Україні.-Чернівці, Вид-во ЧДУ, 1997.
6. Крушельницька ОюВ. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник/О.В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2006.-206 с.
7. Лудченко А.А., Лудченко Я.А., Примак Т.А. Основы научных исследований: Учеб. пособие / Под ред. А.А. Лудченко. — 2-е изд., стер. – К.: О-во "Знания", КОО, 2001. – 113 с.

8. Методи географічних досліджень (Блок. Методи соціально-економіко-географічних досліджень). Конспект лекцій / Укл. Коновалова Н.І. - Чернівці: Рута, 2004. - 40 с.
9. Методологія і методика наукових досліджень із соціально-економічної географії: Конспект лекцій / Укл. Н.І.Коновалова, М.М.Цепенда. - Чернівці: Рута, 2007. - 50с.
- 10.Мороз С.А., Онопрієнко В.І., Бортник С.Ю. Методологія географічної науки. – К.: Заповіт, 1997.-334 с.
- 11.Мороз С.А., Онопрієнко В.І., Бортник С.Ю. Методологія географічної науки. – К.: Заповіт, 1997. – 333 с.
- 12.Організація і методологія наукових досліджень із соціально-економічної географії: Конспект лекцій. Част. 1. / Укл. Н.І.Коновалова, М.М.Цепенда. - Чернівці: Рута, 2005. - 38с.
- 13.П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навч.посібник /І.С. П'ятницька-Позднякова. – К.: Центр навчальної літератури, 2003.-116 с.
- 14.Ростовський В.С. основи наукових досліджень і технічної творчості: підруч/В.С. Ростовський, Н.В. Дібрівська.-К.: Центр учбової літератури, 2009.-96 с.
- 15.Соловійов С.М. Основи наукових досліджень. – К.: Центр учбової літератури, 2007
- 16.Топчієв О.Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики: Навчальний посібник. - Одеса: Астропринт, 2005. - 632
- 17.Червяков А.В. Количественные методы в географии. – Барнаул, АГУ, 1993-1995.
- 18.Багров НБ. Региональная геополитика устойчивого развития К: Либидь, 2002. - 256 с.
- 19.Джаман В.О. Регіональні системи розселення: демографічні аспекти. - Чернівці: Рута, 2003. - 392 с.
- 20.Методика соціально-економгеографічного дослідження низового адміністративного району: Навчально-методичний посібник / Укл. Коновалова Н.І., Чубрей О.О. - Чернівці: Рута, 2007. -51 с.
- 21.Руденко В.П. Географія природно-ресурсного потенціалу України.-К.: ВД К.-М.Академія-Чернівці: Зелена Буковина, 1999.-568 с.
22. Топчиев А.Г. Пространственная организация географических комплексов и систем. - Киев-Одесса: Вища школа, 1988. - 188 с.
- 23.Топчієв О.Г. Про предметну область і предмет суспільної географії / Український географічний журнал, 2004. - №2. - С.3-7.
- 24.Шаблій О.І. Основи загальної суспільної географії. – Львів: Вид. центр

ЛНУ, 2003.-444с.

25.Шаблій О.І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. - Львів: Львів.ун-т ім. І.Франка, 2001. -744с.

Додаткова література

26.Пістун М.Д. Основи теорії суспільної географії. К.: Вища школа, 1996.-231 с.

27.Про наукову та науково-технічну діяльність. – Закон України від 13.12.91.

28.Топчієв О.Г. Основи суспільної географії. - Одеса: Астропринт, 2001. - 559 с.

29.Харвей Д. Научное объяснение в географии. – М.: Прогресс, 1974. – 503 с.

30.Чкалова О.Н. Основы научных исследований. – К.: Вища шк., 1978. – 120 с.

31.Чкалова О.Н. Основы научных исследований. - М.: Наука, 1978.

32.Балуха М.Т. Основи наукових досліджень. – К.: Вища шк., 1997. – 271 с.

33.ДСТУ 3008-95. Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення. – Введ.23.02.95. – К.: Держстандарт України, 1995 – 42 с.

Викладач

Закутинська І.І.